

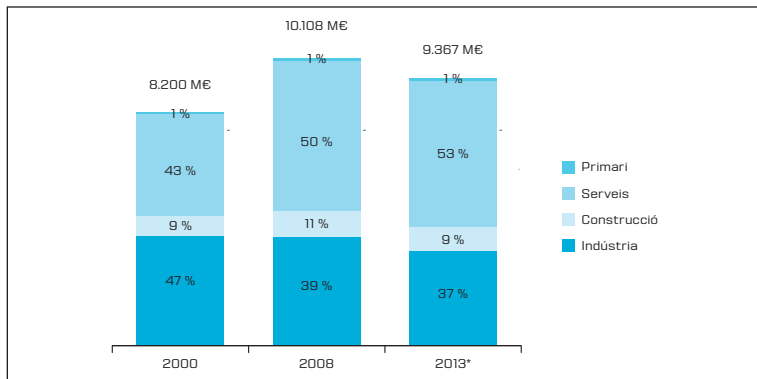

impacte econòmic de
l'activitat turística al vallès oriental

TRETS RELLEVANTS DE L'ECONOMIA DEL VALLÈS ORIENTAL

L'economia del Vallès Oriental representa, el 2013, al voltant del 5 % del PIB català, un pes econòmic força similar a la seva demografia, mentre que els llocs de treball ubicats a la comarca representen només un 4,3 %. En termes quantitatius, entre el 2001 i el 2007, va créixer a un ritme del 3,0 % anual,

Gràfic 1. Evolució de la distribució del PIB per grans sectors productius
(en euros constants de 2013)

*Estimació pròpia

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Catalunya Caixa

però en els anys de crisi el retrocés ha estat de l'1,5 % anual de mitjana, de manera que la comarca ha perdut el 7% del seu PIB en els darrers 6 anys. (Veure **Gràfic 1**).

El seu marcat caràcter industrial es fa palès en el fet que produeix gairebé el 9 % del PIB industrial català, mentre que la resta de grans sectors representen poc més del 5 %, en el millor dels casos. En els darrers anys, la intensitat tecnològica de l'activitat industrial ha augmentat força i actualment gairebé 2/3 està centrada en tecnologia mitjana-alta o alta, força similar al Vallès Occidental i molt superior a la mitjana catalana.

Un fet significatiu és que el nivell de renda per càpita és inferior al global de Catalunya mentre la productivitat de la comarca és força elevada i superior a la mitjana catalana, tal i com correspon a una base productiva moderna i tecnològicament avançada. Això indica, previsiblement, que una gran part de l'alta mobilitat laboral en direcció a la comarca la componen directius i persones de ocupen els llocs de treball de més valor afegit i alta productivitat. Mentre que els residents ocupen llocs menys retribuïts.

Aquest és un dels reptes de la comarca, aconseguir que l'elevada riquesa generada a la zona es transformi també en renda per la població que hi resideix.

L'ACTIVITAT TURÍSTICA

El Vallès Oriental, tot i ésser una comarca molt industrialitzada, conserva un marcat caràcter rural en una localització molt propera i ben comunicada amb Barcelona. Els principals elements d'atracció turística són: el Parc Natural del Montseny, les seves dues destinacions balnearies, a Caldes de Montbui i La Garriga, i dos elements singulars que tenen diferent impacte sobre el territori, el Circuit de Barcelona-Catalunya i el centre comercial la Roca Village.

La infraestructura turística hotelera, l'any 2013, està formada per un total de 42 establiments amb 3.321 places i 22 pensions amb 414 places. Hi ha, a més, 47 establiments de turisme rural, amb 386 places, i 8 càmpings amb capacitat per a 2.805 places. Tot plegat es tradueix en gairebé 7.000 places d'allotjament. (Veure **Gràfic 2**).

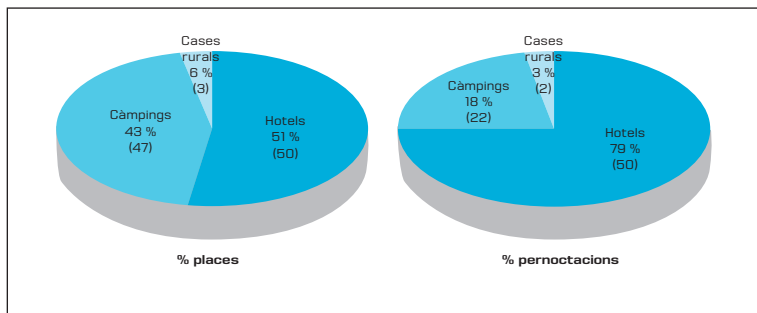
Les dades del 2013 indiquen que van visitar la comarca uns 207.000 turistes que, en conjunt, varen generar un total de 531.400 pernoctacions, el que significa un 0,83% del total català.

El Vallès Oriental rep majoritàriament visitants de nacionalitat espanyola i de la mateixa província, especialment de Barcelona. En quant a turisme estranger, segons *l'Estudi de Caracterització dels turistes a Costa Barcelona del 2013*, elaborat pel LABturisme de la Diputació de Barcelona,

el principal país emissor és França, amb un 12 %, seguit d'Alemanya, amb un 4,2 %.

La captació de turisme empresarial de reunions i negocis és un objectiu extensiu a tots els municipis de l'entorn de l'AP-7, ja que es tracta d'una modalitat que està adquirint cada cop més envergadura i que genera uns ingressos per càpita molt superiors al turisme en general.

Gràfic 2. Distribució de les places d'allotjament i pernoctacions per tipologies 2013

* Entre parèntesi, la mitjana catalana

Font: Observatori de Turisme de la Generalitat i Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona

L'ECONOMIA DEL TURISME

L'òptica de la demanda. La despesa turística. L'anàlisi des de l'òptica de la demanda permet obtenir les magnituds econòmiques del turisme de manera acurada, i fer estimacions sobre el seu futur.

El punt de partida ha estat estimar la despesa generada pels visitants que hi arriben, classificats en tres tipologies:

- Els que pernocten a la comarca (que a partir d'ara anomenarem turistes)
- Els que es desplacen en excursions d'un sol dia, sense quedar-se a dormir (visitants)
- Els que disposen o lloguen una segona residència al Vallès Oriental

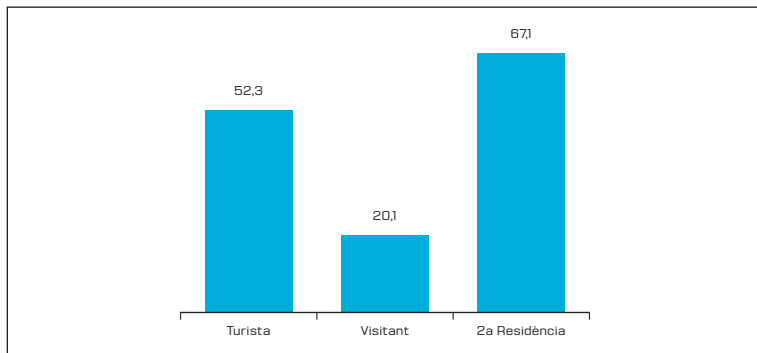
A partir d'aquestes dades, l'any 2013, la comarca va percebre en conjunt una despesa turística de gairebé 140 milions d'euros. La despesa efectuada pels turistes es pot xifrar en 51,7 milions d'euros, mentre que les visites d'un dia van generar 20,1 milions d'euros i les segones residències aporten una despesa anual a la zona d'uns 67,1 milions d'euros. (Veure **Gràfic 3**).

Òptica de l'oferta L'índex d'especialització turística es calcula a partir de la quota de l'impost d'activitats econòmiques en els epígrafs turístics, que són, bàsicament, els establiments hotelers. Segons aquesta font d'informació, l'oferta turística de la comarca té una molt baixa especialització turística,

molt inferior a la mitjana en termes per càpita que es dona a la globalitat de Catalunya, que és el marc de referència.

Tot i així, l'índex d'especialització turística al Vallès Oriental ha augmentat lleugerament, en els darrers anys, especialment a Granollers, Mollet del Vallès i la Roca del Vallès, el que indica que aquests municipis han evolucionat per sobre del que s'ha produït al conjunt del país.

Gràfic 3. Distribució de la despesa turística a la comarca el 2013 (milions d'euros)

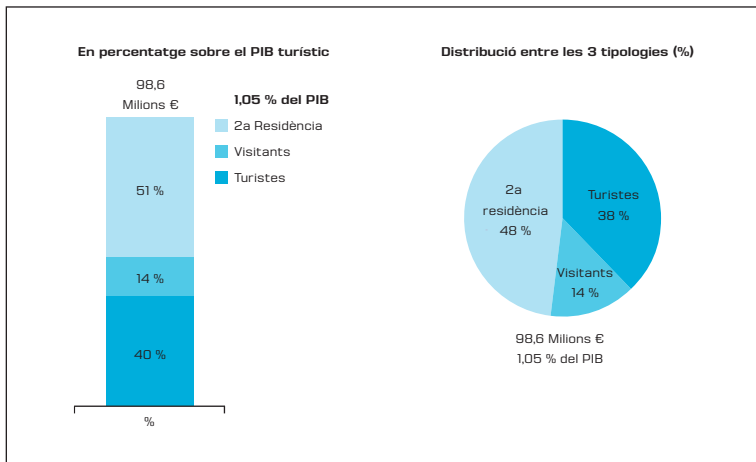

Font: Elaboració pròpia a partir de diverses fonts

IMPACTE SOBRE EL PIB I L'OCUPACIÓ

A partir de la utilització de la matriu de coeficients tècnics de la taula input-output s'obté que les activitats turístiques de 2013 han generat un PIB a la zona valorat en uns 98,6 milions d'euros, el que significa un 1,05 % de

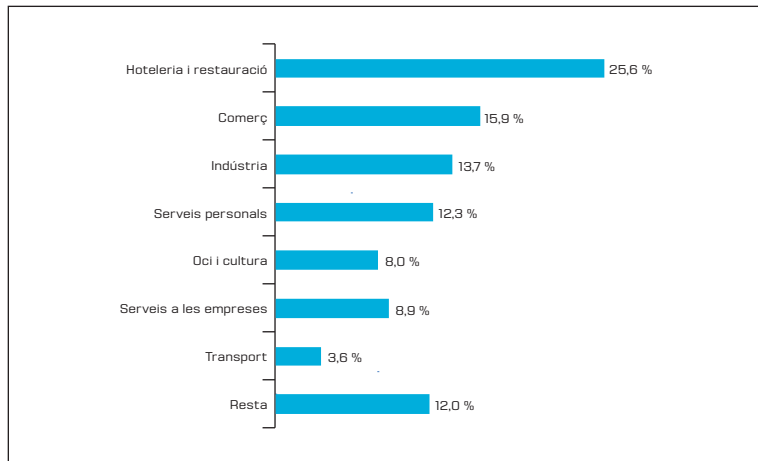
Gràfic 4. Efectes del turisme sobre l'economia de zona el 2013

Font: Model Sim-Turístic

l'economia de tota l'àrea i, a nivell laboral, prop de 1.700 llocs de treball, el que representa al voltant del 1,4 % del total de l'ocupació localitzada a la comarca. (Veure **Gràfic 4**).

Gràfic 5. Distribució del PIB generat a la comarca per sectors productius el 2013
(en % sobre el total)

Aquesta distribució és sobre l'impacte global, independentment de'on s'hagi produït l'increment de PIB. Inclou efectes directes, indirectes i induïts.

Font: Model Sim-Turístic

L'efecte multiplicador se situa en un 1,17 que vol dir que, per cada euro de valor afegit que es crea a la zona en activitats estrictament turístiques, es generen, també a la zona, altres 0,17 euros bé en segments productius que abasteixen al turisme o bé derivades de les rendes generades pel turisme.

La xifra anterior fa referència exclusivament a l'activitat que es porta a terme dins la comarca, a la que cal afegir l'anomenat *efecte spillover*, és a dir, la incidència que genera fora de la comarca la despesa local realitzada en activitats turístiques. Aquests efectes es poden xifrar en 52,2 milions d'euros, que afecten majoritàriament a l'economia catalana, i en molta menor mesura a les economies espanyoles i estrangeres. En termes laborals, aquesta producció es materialitza en uns 615 llocs de treball addicionals. (Veure **Gràfic 5**).

ESCENARIS DE FUTUR A L'HORITZÓ 2024

Model de prospectiva

A partir d'aquesta realitat, s'ha fet un exercici de prospectiva per tal per definir el potencial del turisme a la comarca, pel que s'ha dissenyat un model que utilitza la tècnica dels escenaris.

El primer escenari és el que s'ha anomenat **tendencial**, ja que segueix la mateixa dinàmica de creixement de la demanda per tipologies que

s'ha mantingut en els darrers 7 anys, quan les estàncies hoteleres van créixer el 2,2 % de mitjana i el turisme rural, el 2,1 %. En canvi, el nombre de pernотacions als càmpings s'ha reduït, pel que s'ha optat per mantenir el nombre de pernотacions al mateix nivell que l'actual.

Per a les segones residències, s'ha fet la hipòtesi que es mantindrà el comportament de la darrera dècada en quant a un progressiu procés de transformació de segones a primeres residències. Aquesta hipòtesi de reducció de la segona residència és la mateixa en els tres escenaris considerats. (Veure **Gràfic 6**).

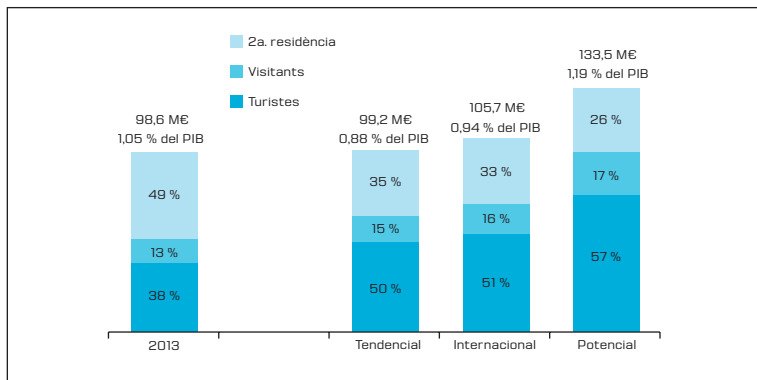
Si es compleixen les hipòtesis de **l'escenari tendencial**, a l'horitzó 2024 l'aportació del turisme a l'economia del Vallès Oriental es pot xifrar en uns 99,2 milions d'euros, és a dir, un increment de només el 0,6 % respecte la xifra actual. Aquest creixement tant reduït es deu a la gran caiguda del turisme de segona residència.

El segon escenari és el que s'ha anomenat d'**internacionalització**. En aquest escenari es planteja un exercici teòric. Quins serien els efectes en el cas que l'increment de turistes en hotels i cases rurals que es plantejava en l'escenari tendencial, s'aconseguís exclusivament amb l'arribada d'estrangers, que tenen actualment un nivell de despesa que és un 60 % superior en allotjament hotelers i cases rurals, percentatge que, el 2024, podria ser del 82% ateses les previsions de l'evolució del nivell de renda.

Si es produïssin les hipòtesis de l'**escenari internacional**, el PIB generat per les activitats turístiques a la zona augmentaria fins a 105,7 milions d'euros, un 6,5 % superior a l'escenari tendencial. El pes sobre l'economia comarcal augmentaria fins el 0,94 %.

El tercer escenari és el que es podria anomenar **potencial** i planteja analitzar què passaria si la comarca es comportés a escala d'ocupació

Gràfic 6. Aportació del turisme al PIB de la comarca a l'horitzó 2024 en els diferents escenaris

Font: Model Sim-Turístic

hotelera i també de despesa turística com el conjunt de la província de Barcelona. Es tracta, per tant, d'un escenari de màxims que comporta un augment important de l'ocupació.

En l'**escenari potencial**, el PIB turístic augmentaria fins els 133,5 milions d'euros, un 1,2 % del PIB de la comarca.

CONCLUSIONS

El Vallès Oriental és una comarca territorialment heterogènia, que combina zones de notable implantació industrial i urbana amb d'altres de marcat caràcter rural i un notable atractiu turístic. La seva situació estratègica l'ha fet receptora d'una base productiva moderna i tecnològicament avançada, però el nivell de renda per càpita de la seva població és inferior al global de Catalunya.

Aquest és un dels reptes de la comarca, aconseguir que l'elevada riquesa generada a la zona es transformi també en renda per la població que hi resideix i una tipologia turística de més qualitat podria col·laborar, sens dubte, en aquest repte.

Les dades de 2013 indiquen que l'impacte econòmic del turisme a la comarca significa un 1,05% de la seva economia, un percentatge modest

però no pot ser d'una altra manera en una comarca amb una àmplia base econòmica, una indústria important i una situació estratègica en transport i logística.

Això no vol dir que el turisme sigui una activitat negligible. Ben al contrari, és un complement per a activitats industrials i terciàries que generen un cert nombre de viatges de negoci i permet obtenir un valor de tot el patrimoni natural i cultural del què disposa.

Els escenaris que s'han definit en aquest treball mostren que hi ha potencial de creixement a la comarca. Cal destacar la importància que té la segona residència en la quantificació del pes del turisme, que fa que aquest sector tendeixi a perdre pes en el futur, tot i que no s'ha de considerar en termes negatius per a l'economia comarcal.

Hi ha marge per millorar el grau d'ocupació i un increment com el previst en la línia de l'escenari potencial pot produir un considerable augment del pes del turisme en l'economia local, compatible amb la base industrial i els recursos naturals de la comarca.

Però assolir aquests escenaris, fins i tot el tendencial, no és automàtic, sinó que exigeix una actitud proactiva i coordinada i, segurament, la posta en marxa de noves estructures de qualitat a la destinació, més en un sector tan competitiu com el turisme.

L'estudi doncs s'ha centrat en posar en relleu la problemàtica i oportunitats del turisme en aquesta comarca, i quantificar la seva importància econòmica actual i futura. El seu objectiu és ajudar a mobilitzar iniciatives i col·laboracions per fer front amb èxit a aquests reptes. Esperem que aquest treball hagi aportat alguna idea per trobar el camí.

Cambra de Comerç
de Barcelona

**Diputació
Barcelona**

www.cambrabcn.org

www.diba.cat